

Dextrocardia? Asztma? Egyik sem?

Gács Éva

Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet, Budapest

BEVEZETÉS

Ismertetett betegünknel infekció során észlelt nehézlégzés miatt készült az első mellkas felvétel, majd a látott eltérés – a jobbra helyezett középpárnyék – miatt az infekció gyógyulása után többször ismételték a vizsgálatot. Végül dextrocardia iránydiagnózissal utalták kórházunkba további kivizsgálásra.

ESETISMERTETÉS

A csecsemő zavartalan várandósság után sectio caesarea útján 3700 gramm súllyal, APGAR 9/10 értékkel született. Adaptációja zavartalan volt.

5 hónapos korban volt először légúti betegsége: légúti infekció során nehezített légzést észleltek. Ekkor Zinnat, Fenistil, Ventolin

terápiát kapott. Állapota nem javult, ezért beutalták a területi gyermekosztályra. Tüdőgyulladás gyanúja miatt mellkasi röntgenfelvétel készült (1. kép), amely jobb oldali pneumonia és dextrocardia lehetőségét vetette fel, hörgőtágítókat, iv. és inhalatív szteroidot, antibiotikumot kapott. Panaszmentessé vált, azonban a kontrollok során a radiológiai kép nem változott. Hazaadása után röviddel újra lázas lett, hurutos tünetek, hangos, hörgő légzés kezdődött. Otthoni kezelésre (inhalatív hörgőtágító, Flixotide, Sumamed) nem javult, ezért ismét a területi gyermekosztályon jelentkeztek, ahol a továbbra is változatlan radiológiai kép alapján a dextropositio háttérében vitium vagy légúti idegentest gyanúját vetették fel.

1. kép: Bal oldali fokozottan légtartó tüdő. A mediastinum jobbra helyezett.

2. kép: Mellkas CT

Kórházunk kardiológiai szakrendelésén történt vizsgálat vitiumot, dextrocardiát nem igazolt, viszont légúti idegentest gyanúja merült fel. Emiatt fül-orr-gégészeti osztályunkon bronchosopia történt. A bal oldalon felfújtt tüdő és középvonali áttolás hátterében sem exogén, sem endogén idegentest nem ábrázolódott, a bal főhörgő szűkebb, fala összeeső, de passzálható volt. Az ébresztést követően fennmaradó oxigénigény miatt az intenzív osztályunkon néhány órán át maszkos, majd orrkanülös oxigént kapott. Tekintettel a korábban készült több mellkas felvételen látható kifejezetten jobbra diszlokált középvonali képletekre, mellkas CT vizsgálat történt (2. kép).

3. kép: Situs inversus totalis

Ennek alapján a mellkasi röntgenképet a bal tüdőfél jelentős fokú obstructiv hyperinflatioja magyarázza, hátterében a bal főhörgő disztális szakaszának kollapszusa áll. Idegentest vagy extrinsic kompressziót magyarázó tényező nem azonosítható. A hyperinflatióval együtt a tüdő hypovascularisalt, ami nem akut jellegű állapotra utal. A szív dislocatioja másodlagos, a kardiovaszkuláris rendszert primeren érintő anomália a kép alapján nem valószínű (dr. Balázs György).

A csecsemő osztályunkon történt további megfigyelése során a bal tüdőfél hyperinflatiójának megfelelő fizikális leletet észleltünk, mérsékelt – terhelésre fokozódó – kilégzési stridorral. Bronchospasmus nem volt, az altatásokat követő stridorfokozódás miatt 5 napig szisztémás szteroid terápiát folytattunk.

Az anamnézis, a másfél hónapja lényegében változatlan mellkasi röntgenkép veleszületett elváltozásra utalt (congenitalis lobaris emphysema?), a klinikai képet a hörgőszűkület infekciók során jelentkező tünetei színesítették. Mellkasebészeti és bronchológiai konzultáció az I. sz. Gyermekklinikán történt (dr. Kovács Lajos, dr. Kálmán Attila).

A megismételt bronchosopia során ép gége, szabályos lefutású és oszlású trachea, valamint normális tágasságú és oszlású jobb főhörgő látszott. Bal oldalon mind a felső, mind az alsó lebenyhörgő résszerűen beszűkült. 2,8 mm-es bronchoscoppal az alsó lebeny felé a hörgő intubálható volt, a felső lebeny felé azonban a szűkület nem volt intubálható. Tekintettel a gyermek jó általános állapotára, az invazív beavatkozástól eltekintettünk.

Fél évvel a kórházunkban történt első megjelenést követően a gyermek panaszmentes, mind szomatikus, mind mozgásfejlődése jó, aktív, stridoros légzés terhelés során sem észlelhető. Radiológiai képe egyelőre minimális javulást mutat, reményeink szerint a gyermek növekedésével ebben is javulás várható. A következő őszi-téli időszak mindenképpen kihívást jelent majd, kérdéses, hogy infekciók során milyen intenzitással lép fel stridoros légzés.

1. táblázat: A féloldali fokozottan légtartó tüdő okai

A mellkasfal rendellenességei	Poland szindróma
	bronchialis atrézia congenitalis lobaris hyperinfláció congenitalis pulmonalis malformáció (CPAM)
A tüdőparenchyma elváltozásai	Swyer-James szindróma atelectasia, tüdőkollapszus pneumothorax pulmonectomia utáni állapot
Pulmonális vaszkuláris anomáliák	pulmonalis agenézia vagy az artéria pulmonalis proximális szakaszának hiánya aberráns eredésű artéria pulmonalis Scimitar szindróma
A centrális légutak eltérései	idegentest-aspiráció endobronchialis tumor
A mediastinum eltérései	nyelőcső-rendellenesség, tumor lymphadenopathia

MEGBESZÉLÉS

A dextrocardia a szív veleszületett forgási rendellenessége, a radiológiai kép jellemzője, hogy a szívcsúcs jobbra néz. Izolált dextrocardia esetén társulhatnak súlyos vitiumok, többnyire pulmonalis hypoplasia. A dextrocardia lehet situs inversus részjelensége. Ilyenkor a beteg sokszor tünetmentes, kis számban tüdő-szívbél és nyelőcső rendellenességek fordulnak elő¹. A betegünkről készített felvételen azonban a középpárnyék jobbra helyeződését a féloldali, fokozottan légtartó tüdő okozza. Összehasonlítással a 3. képen situs inversus miatt ellenőrzött betegünk mellkas felvétele látható.

A tüdő féloldali fokozott légtartalmának okait az 1. táblázat foglalja össze². Kiemelt figyelmet érdemel az idegentest-aspiráció: a többnyire szelepesen záró idegentest mögött a légtartalom fokozott lesz. Étkezés, apró tárgygal való játék közben fellépő heves köhögési roham és/vagy sípoló, nehezített légzés esetén bronchosopia végzése elengedhetetlen: ilyenkor a diagnosztikus beavatkozás egyben terápiás is. Típusos esetben mellkasi röntgenfelvétel készítésére nem kell időt pazarolni, de nem lehet eleget hangsúlyozni, hogy ha „klasszikus” tünetek nélkül jelentkező beteg mellkasfelvételén a légtartalom körülírt fokozódását látjuk, a beavatkozás elvégzendő!

A többi felsorolt esetben a teendőket a beteg állapota és a várható szövődmények mérlegelése szabja meg. Nem ritka, hogy más okból készített felvétel során derül fény a fokozott légtartalmú területre. Esetünkben a műtéti megoldás (stent behelyezés) nagy kockázatú beavatkozás³, szerencsére a csecsemő jó állapota lehetővé tette ennek halasztását.

ÖSSZEFOGLALÁS

Esetünk – a radiológiai elkülönítő diagnosztika mellett – arra is felhívja a figyelmet, hogy csecsemőkorban az asztma diagnózisának felállítása különös körültekintést igényel. Ebben az életkorban a ziháló légzéssel járó állapotok hátterében az esetek túlnyomó többségében más ok áll, ezért tartós asztma terápia elkezdése csak szoros ellenőrzés és az eredmény kritikus értékelése mellett fogadható el.

IRODALOM

1. Baba Y, Sorrentino S, et al. Dextrocardia. <https://radiopaedia.org>
2. Wasilewska E, Lee EY, Eisenberg RL. Unilateral hyperlucent lung in children. *Am J Roentgenol* 2012; 198(5): W400-W414.
3. Sethi S, Gildea TR, Almeida FA, et al. Clinical success stenting distal bronchi for „lobar salvage” in bronchial stenosis.